

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ตามหลักพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาชุมชนตำบลบางรักน้อย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของ ประชาชนต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ตามหลักพระพุทธศาสนา ของชุมชนตำบลบางรักน้อย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี และการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ตามหลักพระพุทธศาสนา ของชุมชนตำบลบางรักน้อย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

๓.๑ ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๓.๑ ลักษณะเครื่องมือ

๓.๓.๒ การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

๑. ศึกษาหลักการ แนวคิดทฤษฎี ระเบียบ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒. กำหนดกรอบแนวคิด หัวข้อปัญหา และวัตถุประสงค์ในการวิจัย

๓. กำหนดกลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

๔. สร้างเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลการวิจัยร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา

๕. นำเครื่องมือเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

๖. ทดสอบเครื่องมือกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย (Try out)

๗. ดำเนินการส่งข้อมูลให้กลุ่มตัวอย่าง และเก็บรวบรวมข้อมูล

๘. วิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูล

๙. สรุปและรายงานผลการศึกษาวิจัย

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนชุมชนตำบลบางรักน้อย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรีทั้งหมดจำนวน ๑๗,๔๓๒ คน (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๒)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนชุมชนตำบลบางรักน้อย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) มาจาก ประชากร จำนวน ๔๒๐ คน (ภาคผนวก ค) ซึ่งคำนวณได้จากสูตรการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = จำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (การศึกษาในครั้งนี้

กำหนดให้เท่ากับ ๐.๐๕)

ดังนั้น เมื่อแทนค่าสูตรจากประชากรแล้วจึงได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ๔๒๐ คน มีระดับความเชื่อมั่น ๙๕ % และมีความคลาดเคลื่อนที่ระดับ ๐.๕ ใช้การสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จึงได้แจกแบบสอบถามจำนวน ๔๒๐ ชุด

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๓.๑ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย โดยศึกษาเอกสารวิชาการและจากงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำตามหลักพระพุทธศาสนา โดยมีขั้นตอนดังนี้

๑. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒. กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ

๓. สร้างเครื่องมือ จากการรอบเนื้อหาในคำจำกัดความของศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

^๐ สุวีย์ ศิริโกการภิมย์ , การวิจัยทางการศึกษา , (ลพบุรี : ฝ่ายเอกสารการพิมพ์ สถาบันราชภัฏเทพสตรี, ๒๕๕๖), หน้า ๑๒๙ - ๑๓๐.

๔. เสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ

๕. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๕ ท่าน (ภาคผนวก ก) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยการหาค่า ดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ IOC (Index of Item-Objective Congruence)^๐

๖. นำเครื่องมือที่ตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในชุมชนตำบลบางรักน้อย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะทำการวิจัย จำนวน ๓๐ ชุด เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficients) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)^๑ ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๘๙๗ (ภาคผนวก ง)

๗. นำเครื่องมือที่แก้ไขปรับปรุงสมบูรณ์แล้วไปเก็บข้อมูล จากประชาชน ในชุมชนตำบลบางรักน้อย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี จำนวน ๔๒๐ ชุด

๓.๓.๒ ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมา โดยศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ซึ่งแบบสอบถามออกเป็น ๓ ตอนดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ หรือตรวจสอบรายการ โดยถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ สถานภาพทางครอบครัว อาชีพ อายุงาน วุฒิการศึกษา และอัตราเงินเดือน จำนวน ๗ ข้อ

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ตามหลักพระพุทธศาสนา ของชุมชนตำบลบางรักน้อย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี คือ หลักสัปปริสธรรม ๗ ประกอบด้วย ๑) หลักธัมมัญญตา รู้จักเหตุ ๒) หลักอตัณญตา รู้จักผล ๓) หลักอิตถัญญตา รู้จักตน ๔) หลักมัตตัญญตา รู้จักประมาณ ๕) หลักกาลัญญตา รู้จักกาลเวลา ๖) หลักปริสสัญญตา รู้จัก ชุมชน และ ๗) หลักปุคคลัญญตา รู้จัก บุคคล โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี ๕ ระดับ ตามหลักการของลิเคิร์ต (Likert) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

^๐ Cronbach, Lee J, **Essentials of psychological testing**, 4th ed., (New York : Harper & Row, 1971), p. 123.

^๑ ประยูร อาษานาม , คู่มือวิจัยทางการศึกษา , พิมพ์ครั้งที่ ๒, (ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๑), หน้า ๘๗.

๕	หมายถึง	มี	ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
๔	หมายถึง	มี	ความคิดเห็นในระดับมาก
๓	หมายถึง	มี	ความคิดเห็นในระดับปานกลาง
๒	หมายถึง	มี	ความคิดเห็นในระดับน้อย
๑	หมายถึง	มี	ความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด ^๐

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำตามหลักพระพุทธศาสนา ของชุมชนตำบลบางรักน้อย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ทั้ง ๗ ด้าน โดยใช้คำถามปลายเปิด

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงสำรวจมีขั้นตอน ดังนี้

- ๑) ขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากนายก อบต. สมาชิก กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ตำบลบางรักน้อย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี
- ๒) แบบสอบถามจำนวน ๔๒๐ ชุด พร้อมหนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถามไปติดต่อกับนายก อบต. สมาชิก กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ตำบลบางรักน้อย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี เพื่อแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในชุมชนตำบลบางรักน้อย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี การเก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการเก็บคืนภายใน ๒ สัปดาห์
- ๓) รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากประชาชน ในชุมชนตำบลบางรักน้อย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ทั้งหมดโดยอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ จำนวน ๔๒๐ ชุด คิดเป็นแบบสอบถามที่ได้รับคืนร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อการวิจัย ทางสังคมศาสตร์ เพื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และร้อยละ นำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผล

^๐ สุรียรี ศิริโกการภิรมย์, การวิจัยทางการศึกษา, หน้า ๑๔๐.

ตอนที่ ๒ ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ตามหลักพระพุทธศาสนา ของชุมชนตำบลบางรักน้อย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) วิเคราะห์ข้อมูลโดย การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย โดยกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) ดังนี้^๐

๔.๕๐	– ๕.๐๐	หมายความว่า มี	ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
๓.๕๐	– ๔.๔๙	หมายความว่า มี	ความคิดเห็นในระดับมาก
๒.๕๐	– ๓.๔๙	หมายความว่า มี	ความคิดเห็นในระดับปานกลาง
๑.๕๐	– ๒.๔๙	หมายความว่า มี	ความคิดเห็นในระดับน้อย
๑.๐๐	– ๑.๔๙	หมายความว่า มี	ความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ การเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ตามหลักพระพุทธศาสนาของชุมชนตำบลบางรักน้อย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ใช้สถิติทดสอบสมมติฐานโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) เมื่อพบว่า มีความแตกต่างจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD)

ตอนที่ ๔ แบบสอบถามปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำตามหลักพระพุทธศาสนา ของชุมชนตำบลบางรักน้อย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ทั้ง ๗ ด้าน วิเคราะห์เนื้อหาสาระประเด็นสำคัญแล้วนำเสนอเป็นการเขียนแบบความเรียง

ตอนที่ ๕ เป็นรูปแบบแนวทางการพัฒนาผู้นำที่พึงประสงค์ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ ของชุมชนตำบลบางรักน้อย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี นำเสนอเป็นแผนภาพพร้อมคำอธิบาย

^๐ ประกอบ กระณสูตร , สถิติเพื่อการ วิจัย ทางพฤติกรรมศาสตร์ , พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : ด้านสหวิชาการพิมพ์, ๒๕๔๒), หน้า ๑๐๘.